

REDACCIÓ:

Josep PALLACH
32, av. de la République,
MONTGERON (S. et O.)

ADMINISTRACIÓ:

M. MIQUEL
26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)

C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse Preu de l'exemplar: 20 francs.

Subscripció l'any: 250 francs.

FEDERACIÓ
DEMOCRÀCIA
SOCIALISME

Endavant

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

1957: Balanç catastròfic per Franco

Els esdeveniments d'Iñi demostren el fracàs total de la política exterior franquista. Es amb les mateixes armes que Franco els entregà, que els moros ataquen avui «El Imperio Azul». Malestar entre els quadres de l'Exèrcit.

A Barcelona, entretant, 4 dies enters de restriccions elèctriques. La central tèrmica de Badalona, que Franco inaugurarà amb gran pompa, no funciona. La central d'Escombrera, tan famosa com «l'spoutnik» tampoc no serveix.

Els queviures augmenten de preu i els salaris es mantenen bloquejats. Els problemes que suscita el Mercat Comú preocupen els medis finances i industrials.

D'IFNI AL MERCAT COMU

Per Josep PALLACH

Potser una de les principals característiques del règim franquista és el seu esforç per a fer viure el país lluny dels problemes reals que avui el turmenten. La lectura dels diaris es alligadora. No pensem pas que els periòdics dels altres països reflexin exactament les crisis, els conflictes o les tendències d'una societat en moviment, sotmesa a les exigències d'un segle en plena transformació d'estructures socials i culturals. Tots deuen deformar més o menys la realitat que haurien de descriure. En els països totalitaris de l'Est, aquesta deformació és gairebé una exigència governamental. A l'Occident, la premsa capitalista ofega sovint la veritat, la transforma diversament segons les exigències de les empreses privades. Però tant als països comunistes com als capitalistes, si som conscients d'aquests elements de deformació no ens serà difícil fer-nos una idea del món real en el qual vivim, i dels problemes que hem d'afrontar, amb la simple lectura dels periòdics o Revistes.

A Espanya, la situació és molt pitjor. La voluntat de l'Estat seria que aquest món real no existís, i com que no pot volatilitzar-lo, obliga els informadors a ignorar-lo. I així la premsa ni tan sols esmenta fets i esdeveniments que en altres llocs podrien ésser valorats diferentment, transformats, però no negligits. El periodisme franquista és l'expressió conscient del desig suprem del Caudillo: separar Espanya del món, aturar el temps, apartar els homes que hi viuen de l'època que malgrat tot els penetra per tot arreu. Dreçar aquelles muralles de les quals parlà un dia Franco i que avui —ai las!— ja tenen finestres

i no poden resistir els cops feridors que amenacen les dictadures.

PROBLEMES INTERIORS.

I PROBLEMES EXTERNS

Així ocorre amb els problemes interiors, socials i econòmics, com per les qüestions culturals i d'educació. Igualment, passa amb les orientacions de política exterior. El franquisme, diferentment d'altres dictadures que cerquen orientar la consciència pública, sense permetre la més lleu crítica, però dirigint-la vers algun sentit, viu avui exclusivament de l'estemordiment d'aquesta consciència. I el que cerca per tots els mitjans, és que no existeixi en absolut.

I com que la consciència és primer de tot reflexe d'una realitat externa, el millor és anular aquesta realitat. Naturalment això és impossible. I, a desgrat de tants d'obstacles, els fets reals s'imposen al país. Les inundacions de València demostren que el règim hidràulic espanyol resta en l'estat «prehistòric» de sempre. Cada any, les restriccions elèctriques asseguren quelcom de similar. Els accidents gairebé diaris dels trens denuncien la situació dels transports. Les vagues i les protestes obreres criden contra el desequilibri econòmic i l'injustícia social. Les revoltes universitàries tradueixen l'imptència d'un sistema d'ensenyament fracassat en tots els plans. Les detencions de gent d'idees dretanes indiquen que les forces conservadores han perdut la confiança en la dictadura. Però, contra aquests fets d'ordre interior, la dictadura té armes encara potents. La guàrdia civil reprimeix els obrers, i el pobre senyor Gual Villalbí intenta tranquil·litzar a la burgesia catalana dient-li que la causa de la crisi

és l'afany de luxe de les mestresses de casa. Els diaris no parlen dels accidents de ferrocarril. S'organitzen subastes per ajudar els sinistrats de València i es falseja el nombre de morts, quan no pot dir-se que no n'hi han. Qui dia passa, any empeny: aquest és el lema de la dictadura. I així va empenyent els anys, ho i obrint esvoranes en el cos viu del país.

LA GUERRA D'IFNI I EL MERCAT COMU

Pels fets d'ordre exterior, però, ni la repressió es possible, ni el silenci és fàcil. I així la nova guerra del Marroc que s'ha suscitat a causa dels incidents d'Iñi, després d'ignorada, ha hagut d'ésser anunciada per la premsa. L'opinió —val més saber-ho— s'hi interessà escèptica.

Però els quadres de l'Exèrcit, al contrari, hi són pregonament interessats. Alguns d'ells havien manifestat llur descontent per la política pro-àrab de Franco. I heus ací que, en quatre dies, els trets dels beduïns han esmicolat la faramalla de la «gran política estrangera de Franco. La desconfiança i el descontent regnen entre els militars. Iñi posa el punt avant final —el final serà Ceuta i Melilla— a la política suïcida del «Imperio», amb la qual la relativa consciència professional dels militars anava també empenyent els anys.

En un altre pla, el Mercat Comú, fa el mateix amb la burgesia. La cosa no és tan ràpida com a Iñi. Però les contradiccions entre els interessos cerealistes de Castella, els productes valencians, la indústria pesada del Nord i la transformadora de Catalunya entren en una nova fase amb les perspectives d'un Mercat Comú Europeu que ha de començar a preparar-se el primer de Gener del 1958. La gran banca que avui domina totes aquestes activitats econòmiques, ho sap. Desitjaria continuar visquent arrapada a l'Estat protector i cor-

(Passa a la pàg. 2)

RAFAEL CAMPALANS

Campalans —començà dient Gilbert— va nèixer a Barcelona l'any 1887. Era fill d'una modesta família de menestrels. El seu pare, home enèrgic i intel·ligent, va posar tots els seus esforços perquè Rafael cursés estudis i després de la primària, on va mostrar gran aptitud, va estudiar batxillerat i la carrera d'Enginyer Industrial, tot amb molt d'èxit.

Feu una llarga exposició dels esdeveniments socials i polítics més importants de l'etapa en que es desenvolupa la infància i adolescència de Campalans. Atemptats terroristes i guerres colonials de finals del segle passat. Renaixença catalana i plasmanacions política de la mateixa. Solidaritat Catalana, Setmana tràgica, etc. Tots aquests fets influïren en la vida del biografiat que l'any 1903 ja presidia l'Agrupació Escolar Robert d'orientació catalanista. L'ambient que l'envoltava el feu seguir peis camins del catalanisme d'esquerra.

Acabada la carrera és becàt pel Ministeri d'Instrucció Pública per estudiar en diversos països d'Europa. Deixeble i amic del físic alemany Einstein adquireix grans coneixement tècnics i professionals i una cultura extensíssima. Paral·lelament va formant-se la seva consciència cívica i comprèn que els ideals socialistes d'emancipació i justícia són els que més s'apropen als seus sentiments i pensaments.

Retornat a Barcelona l'any 1914 Prat de la Riba el crida a col·laborar en la tasca d'estructurar la Mancomunitat. Ho fa en serveis d'obres públiques i com a professor de l'Escola Industrial. L'any 1917 assisteix a un Congrés Internacional d'Enginyers a San Francisco de Califòrnia en representació de l'Ajuntament de Barcelona.

Incorporació al Socialisme.

La C. N. T.

L'any 1918, seguint a Serra Moret i d'altres, ingressa al P.S.O.E. Com pot comprendre's, que homes de formació catalanista s'integrin a la vella i prestigiosa organització obrera espanyola? En primer terme fins aquell moment ningú s'havia atrevit a constituir organitzacions internacionals de caire estrictament català, per considerar que els interessos de tot el proletariat Peninsular eren solidaris. Per altra banda no podia saber-se quina seria la posició del P.S.O.E. davant del dit problema de Catalunya. Els intel·lectuals més destacats del mateix, amb Julián Besteiro al davant, afirmaven, d'acord amb la corrent imperant a la majoria dels Partits Socialistes Europeus, el dret de Catalunya a la llibertat que ella lliurement determinés. Conseqüent amb aquestes idees l'any 1919 el P.S.O.E. reconeixia en el seu programa el dret de les nacionalitats ibèriques.

Es refereix a les perturbacions socials de Catalunya durant la primera guerra i l'hegemonia sindical de la C.N.T. Recorda els primers atemptats de patrons, provocats per elements al servei de potències bel·ligerants i lamenta que després, davant l'astorament de la burgesia catalana, alguns grups incrustats dintre dels Sindicats Unics adoptessin els mateixos mètodes de lluita. Es manifesta contra la tàctica d'acció di-

recta preconitzada per certs elements anarquistes i condemna l'acció terrorista. Però, molt aviat, la burgesia catalana va contestar amb els mateixos procediments i apoiant-se en les autoritats encarnades amb els sinistres Anido i Arlegui. Davant d'aquesta actuació, entén que tot home digne s'havia de posar al costat dels perseguïts en contra d'aquells, que en lloc de fer complir la llei l'escarnien. Campalans va fer-ho així i fou víctima d'un atemptat del que es lliurà per vertadera casualitat.

En aquest ambient de turbulència Campalans és nomenat director de l'Escola del Treball. Ell es proposava elevar el nivell cultural i professional de les joves obreres catalanes tot convertint l'Escola en un fogar de civisme. També calia catalanitzar aquesta casa puix no semblava dependre de la Mancomunitat. La tasca fou difícil. Els deixebles el reberen amb hostilitat motejant-lo de socialista reformista. Ell discuteix i argumenta amb els alumnes i quan els parla de civisme ells li responen que primer cal fer la revolució. A l'intentar catalanitzar-los li responen, en nom d'un fals internacionalisme, que primer cal endegar els grans problemes del món puix Catalunya compta poc per ells. Anys de discussió, de polèmiques, de controvèrsies i finalment una comunitat espiritual de professors i deixebles a l'entorn del seu Director. Anys després, en un moment de protesta, abandonarà la direcció de l'Escola i la immensa majoria el seguiran en la seva actitud sense preocupar-se de perdre càrrecs o d'acabar ensenyaments.

Fundació de la U. S. C.

La majoria de socialistes catalans que havien ingressat al P.S.O.E. durant els anys 17-18 es donaren compte que l'esperit de dita organització i l'estructura orgànica de la mateixa no corresponia a la sensibilitat i necessitats del poble català. Per això, el dia 8 de Juliol del 1923, Serra Moret llegia una ponència política de caire socialista que implicava la immediata constitució de la «Unió Socialista de Catalunya». Campalans en fou secretari i director del seu portaveu «Justícia Social».

Què era la U.S.C.? En un pla nacional era l'expressió catalana del Socialisme. Per primera vegada es deia als obrers de Catalunya, d'Espanya i del món que ens incorporàvem a la lluita d'emancipació social i humana eixint de casa nostra. En el pla internacional no pretenia ésser altra cosa que un més dels Partits Socialistes europeus d'aquells temps.

La U.S.C. fou atacada i menyspreada per molts elements treballadors de llavors. Per què? Se l'acusava de reformisme excessiu i de manca d'esperit revolucionari. Això es devia a que la U.S.C. no va voler nèixer com un partit excessivament doctrinal, dogmàtic o sectari. No solament va refusar el leninisme. llavors de moda, sinó que tampoc va voler lligar-se a un marxisme més o menys ortodoxe. Això que als obrers de casa nostra volia presentar-se'ls com una heretgia, a la immensa majoria

dels pobles europeus ja s'havia superat. Des de la cèlebre polèmica Kautski-Bernstein de finals de segle passat, el marxisme tenia diverses interpretacions i limitacions en cada país. La U.S.C. neixia amb la noble ambició d'enrolar grans masses de treballadors, tècnics i intel·lectuals i transformar o cooperar al canvi de l'estructura social i política de Catalunya.

Comprenem bé l'oposició sistemàtica dels anarquistes puix ells, cremant les etapes, volien anar directament a la revolució social. Entenem avui com ahir que el sectorisme doctrinal i l'acció violenta sols pot portar-nos a la catàstrofe. Afortunadament nuclis importants de la C.N.T. sembla que hagin iniciat una rectificació de fons i si aquesta perdura creiem fàcil una entesa pel futur. I si ens referim als comunistes haurem d'insistir que l'experiència ens demostra que no són els homes que fallen sinó el sistema. Sols una personalitat plenament catalana, sense ingerències forasteres de cap classe, i una rectificació total de certs principis i tàctiques podria portar-nos a una col·laboració.

La República i l'Autonomia

Durant l'etapa de la dictadura Primo de Rivera, Campalans, igual com molts homes del socialisme, sindicalisme i republicanisme, actuen a la clandestinitat. Francesc Macià des de l'exili encapçala el moviment d'alliberació nacional i se li presta tota classe de col·laboracions. Finalment la dictadura s'enfonsa i s'apropa l'hora d'estructurar un nou Estat Espanyol. En el primer govern de la República Catalana, Campalans és nomenat Conseller de Cultura i al seu costat col·laboren els socialistes Serra i Moret i Vidal Rossell. Campalans, junt amb un grup d'il·lustres personalitats catalanes, és cridat pel President Macià per elaborar un projecte d'Estatut. Aquest fou plebiscitat pel poble català el dia 2 d'Agost del 1931. Campalans, ferm partidari de l'entesa amb els altres pobles hispànics, defensa aquesta posició en tots els terrenys, ja sigui des de la tribuna de l'Ateneu de Madrid, des de les pàgines de «El Sol» o des de les Corts de la República. Durant la discussió de l'Estatut són de remarcar dos discursos de rèplica a Ortega i Gasset.

Aprovat l'Estatut, Campalans, igual que molts altres dirigents socialistes de Catalunya, creu que és arribada l'hora d'estructurar un gran Partit Socialista Català. Empeny les negociacions iniciades per a fusionar la U.S.C. i la Federació Catalana del P.S.O.E., cosa que s'esdevé una realitat. Pocs mesos després es desfarà per l'intransigència d'alguns dirigents de Barcelona i pel centralisme creixent de l'Executiva de Madrid. Campalans comet l'error d'ajudar a entronitzar una direcció de la nova U.S.C. que serà fatal pel pervindre del Socialisme a Catalunya. Sense aquesta direcció i la desintegració posterior és possible que ens haguéssim evitat la dolorosa experiència del P.S.U.C.

Vaig parlar per última vegada —diu el conferenciant— amb Campalans a finals d'Agost del 1933. Ell entenia que calia defensar l'Estatut i la República contra els seus adversaris naturals i contra tota clas-